

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Planul Național de Redresare și Reziliență 2022

Pilonul II Transformare digitală

Componenta 7 - Transformarea digitală

Operațiunea B. Conectivitate digitală

Investiția I11. Implementarea unei scheme de sprijinire a utilizării serviciilor de comunicații prin diferite tipuri de instrumente pentru beneficiari, cu accent pe zonele albe

CONDIȚII DE ACCES DESCHIS LA REȚELELE PUBLICE DE COMUNICAȚII ELECTRONICE ȘI LA INFRASTRUCTURILE FIZICE AFERENTE ACESTORA INCLUSE ÎN CADRUL PROIECTELOR

Contractele de finanțare încheiate cu solicitanții selectați vor cuprinde clauze referitoare la asigurarea accesului deschis la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructurile fizice aferente acestora incluse în cadrul proiectelor.

„Accesul deschis” reprezintă obligația de a oferi altor furnizori de rețele publice sau servicii de comunicații electronice, contra cost, un set minim de servicii funcționale de acces la rețele publice de comunicații electronice și la infrastructuri fizice aferente acestora incluse în cadrul proiectelor. Aceste servicii de acces trebuie să acopere toate formele posibile de acces. Este imperativ ca serviciile de acces să fie oferite în mod obiectiv, transparent și nediscriminatoriu. Mai mult decât atât, este necesar ca furnizarea serviciilor de acces să se realizeze cu îndeplinirea anumitor indicatori minimi de performanță.

Astfel, accesul deschis garantează faptul că terții furnizori, care nu au primit finanțare publică, pot beneficia, contra cost, în condiții obiective, transparente și nediscriminatorii, de rețelele publice de comunicații electronice și de infrastructurile fizice aferente acestora incluse în cadrul proiectelor. În special, condițiile de acces deschis la rețelele publice de comunicații electronice ar trebui să permită terților furnizori replicarea unor servicii de comunicații electronice la nivelul pieței cu amănuntul în condițiile minime de calitate impuse solicitanților selectați.

Contractele de finanțare vor cuprinde condițiile de acces deschis din ghidul solicitantului, elaborate cu respectarea aprobării emise de Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (denumită în continuare ANCOM), în conformitate cu prevederile legale incidente.

Principalele dispoziții legale incidente pentru stabilirea condițiilor de acces deschis sunt:

- a) art. 13 alin. (2) – (6), respectiv art. 13¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, cu modificările și completările ulterioare;
- b) art. 25 din Legea nr. 159/2016 privind regimul infrastructurii fizice a rețelilor de comunicații electronice, precum și pentru stabilirea unor măsuri pentru reducerea costului instalării rețelilor de comunicații electronice, cu modificările și completările ulterioare;

- c) art. 2 pct. 139, art. 52 alin. (7) și (8) și art.52a alin. (8) și (9) din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratat, cu modificările și completările ulterioare;
- d) secțiunea 5.2.4.4. din Comunicarea Comisiei Europene 2023/C 36/01 – „Orientări privind ajutoarele de stat pentru rețelele în bandă largă”.

1. CONSIDERAȚII GENERALE

Solicitanții selectați vor avea obligația să ofere furnizorilor de rețele publice sau servicii de comunicații electronice acces deschis la rețelele publice de comunicații electronice.

Solicitanții selectați vor avea obligația să ofere furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice acces deschis la infrastructurile fizice noi construite în cadrul proiectelor.

Mai mult decât atât, solicitanții selectați vor avea obligația să ofere acces deschis și la orice infrastructuri fizice proprii existente pe care le utilizează în cadrul proiectelor.

Pentru evitarea oricărei neînțelegeri, obligațiile de acces deschis la rețelele publice de comunicații electronice se aplică inclusiv în ipoteza în care solicitanții selectați cuprind în proiectele lor cheltuieli eligibile numai pentru infrastructuri fizice. În mod similar, obligațiile de acces deschis la infrastructurile fizice se aplică inclusiv în ipoteza în care solicitanții selectați cuprind în proiectele lor cheltuieli eligibile corespunzătoare numai rețelelor publice de comunicații electronice.

Obligațiile de acces deschis vor subzista chiar și dacă ulterior va avea loc schimbarea titularilor dreptului de proprietate asupra rețelelor publice de comunicații electronice și a infrastructurilor fizice ori modul în care acestea sunt gestionate sau exploatate.

Solicitanții selectați vor avea obligația să furnizeze serviciile de acces în condițiile prevăzute în ghidul solicitantului și în contractul de finanțare, cu respectarea principiilor nediscriminării, proporționalității și obiectivității. În eventualitatea existenței unor diferențe, condițiile de acces deschis aprobate de ANCOM au prioritate.

Solicitanții selectați vor avea obligația să ofere serviciile de acces pe întreaga durată de existență a rețelelor publice de comunicații electronice și a infrastructurilor fizice aferente acestora incluse în cadrul proiectelor.

Solicitanții selectați vor avea obligația să ofere serviciile de acces cu cel puțin 6 (șase) luni înainte de lansarea propriilor servicii de comunicații electronice pe piața cu amănuntul.

Solicitanții selectați vor avea obligația să utilizeze orice informații obținute înaintea, în timpul sau după negocierea contractelor privind furnizarea serviciilor de acces doar în scopul pentru care au fost comunicate, iar confidențialitatea să fie asigurată pe parcursul transmiterii și stocării acestor informații. De asemenea, solicitanții selectați vor avea obligația să nu transmită aceste informații către alte părți, în special către acele departamente, subsidiare sau persoane din același grup cărora le-ar putea asigura un avantaj competitiv. Confidențialitatea nu poate fi

opusă MCID¹, prin ADR-OIPSI² sau ANCOM în cazul în care solicită informațiile în scopul verificării respectării obligațiilor de acces deschis din ghidul solicitantului și din contractul de finanțare.

Solicitanților selectați le vor fi expres interzise practici precum:

- a) condiționarea furnizării serviciilor de acces de achiziționarea altor servicii pe care terții furnizori nu le-au cerut sau nu le sunt necesare;
- b) condiționarea furnizării serviciilor de acces de acceptarea de către terții furnizori a unor prestații care nu au legătură cu serviciile cerute;
- c) obligarea terților furnizori care beneficiază de serviciile de acces să plătească pentru servicii pe care nu le utilizează.

2. OBLIGAȚII DE EVIDENȚĂ CONTABILĂ SEPARATĂ/SEPARAȚIE JURIDICĂ

Solicitanții selectați vor avea obligația să țină evidența contabilă separată, în cadrul contabilității interne de gestiune pentru activitățile care au legătură cu accesul la rețelele publice de comunicații electronice sau la infrastructurile fizice aferente acestora incluse în cadrul proiectelor, precum și pentru activitățile care au legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice pe piața cu amănuntul. Evidența contabilă separată trebuie să asigure furnizarea informațiilor contabile într-o formă care să prezinte o imagine clară și fidelă a performanțelor activităților solicitanților selectați, ca și cum acestea ar fi realizate de entități distincte.

Ca alternativă la obligația de mai sus, solicitanții selectați vor putea înființa entități juridice distincte care să furnizeze servicii la nivelul pieței cu amănuntul pe baza serviciilor la nivel de gros achiziționate de la solicitanții selectați. În acest caz solicitanții selectați și entitățile juridice nou-înființate vor trebui să fie în măsură să prezente, în orice moment, tarifele serviciilor de acces percepute, respectiv achitate.

3. OBLIGAȚII DE NEDISCRIMINARE

3.1. Nediscriminare externă

Solicitanții selectați vor avea obligația să aplice condiții echivalente de acces deschis, inclusiv referitoare la calitate și la tarife, în circumstanțe echivalente tuturor persoanelor care solicită sau care beneficiază deja de acces deschis. Dacă solicitanții selectați oferă acces deschis unui beneficiar în condiții mai favorabile, atunci aceste condiții vor fi oferite tuturor beneficiarilor pe baze nediscriminatorii.

3.2. Nediscriminare internă

---

¹ Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării

² Autoritatea pentru Digitalizarea României

Solicitanții selectați vor avea obligația să aplice aceleași condiții de acces deschis, inclusiv referitoare la calitate și la tarife, cu cele aplicate propriei unități care operează la nivelul pieței cu amănuntul.

Solicitanții selectați vor trebui să fie în măsură să poată demonstra, în orice moment, respectarea obligațiilor de nediscriminare.

4. OBLIGAȚII DE TRANSPARENȚĂ

Solicitanții selectați vor avea obligația să publice, pe propriile pagini de internet, și să pună la dispoziția oricărui terț furnizor care cere, o ofertă privind accesul la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructurile fizice aferente acestora incluse în cadrul proiectelor, denumită în continuare ofertă de acces deschis.

Oferta de acces deschis va cuprinde cel puțin setul minim de servicii de acces prevăzute în ghidul solicitantului și în contractul de finanțare, împreună cu toate condițiile tehnice și economice, inclusiv referitoare la tarife, în care aceste servicii sunt oferite terților furnizori.

În cazul în care solicitanții selectați intenționează să modifice sau să completeze oferta de acces deschis, proiectul modificării sau completării va fi publicat pe paginile de internet ale solicitanților selectați cu cel puțin 10 zile lucrătoare înainte de data adoptării, cu excepția cazului în care modificarea sau completarea se realizează la solicitarea MCID, prin ADR-OIPSI sau ANCOM.

Elementele minime pe care ar trebui să le conțină oferta de acces deschis sunt următoarele:

A. Condiții asociate accesului

1. Segmentele de rețea și/sau infrastructurile fizice la care se oferă accesul, cuprinzând în principal următoarele elemente, împreună cu facilitățile asociate:

- a) accesul la rețea (de exemplu, accesul la segmentul de distribuție (backhaul), respectiv la segmentul de acces (acces virtual la bucla locală));
- b) accesul la infrastructuri fizice (de exemplu, stâlp, pylon, canalizație, fibră optică nechipată - dark fiber etc.).

2. Informații referitoare la:

- a) amplasarea punctelor fizice de acces;
- b) disponibilitatea segmentelor de rețea (de exemplu, disponibilitatea segmentului de distribuție (backhaul), respectiv a segmentului de acces (buclă locală));
- c) elemente de infrastructură fizică (de exemplu, amplasarea, disponibilitatea, diverse date tehnice).

3. Condiții tehnice referitoare la accesul la segmentele de rețea și la utilizarea acestora, inclusiv caracteristicile tehnice ale tehnologiilor utilizate și ale facilităților asociate și condițiile tehnice referitoare la accesul la infrastructurile fizice.

4. Proceduri de comandă și de punere la dispoziție, întreținere, solicitări de reparații, eventuale restricții de utilizare.

B. Servicii de colocare

1. Informații referitoare la amplasamentele unde se poate realiza colocarea sau localizarea echipamentelor terților furnizori.

Difuzarea acestor informații poate fi limitată la sfera părților interesate, în vederea evitării riscului de a se aduce atingere ordinii publice.

2. Posibilitățile de colocare în amplasamentele menționate la pct. 1.

3. Caracteristicile echipamentelor și, dacă este cazul, restricții privind colocarea anumitor echipamente.

4. Măsuri adoptate de solicitanții selectați pentru a asigura securitatea spațiilor lor.

5. Condiții de acces în spațiile de colocare pentru personalul terților furnizori.

6. Standarde de siguranță.

7. Reguli de alocare a spațiului acolo unde spațiul disponibil pentru colocare este limitat.

8. Condiții în care terții furnizori pot să inspecteze locațiile unde se poate realiza colocarea fizică sau locațiile unde colocarea a fost refuzată pe motiv de lipsă a spațiului disponibil.

C. Sisteme informaționale

Condiții de acces la anumite sisteme ale solicitanților selectați: sisteme de asistență operațională, sisteme informaționale sau baze de date pentru pregătirea comenzilor, punere la dispoziție, comandă, întreținere, solicitări de reparații și facturare.

D. Condiții de furnizare

1. Termenul sau termenele în care solicitanții selectați soluționează cererile de furnizare a serviciilor de acces și facilităților asociate; niveluri minime garantate de funcționare a serviciilor, remedierea defecțiunilor, proceduri și termene de restabilire a nivelului normal al serviciului și parametri de calitate a serviciilor.

2. Clauze contractuale standard, inclusiv despăgubirile datorate în caz de nerespectare a termenului sau termenelor, precum și a celorlalte aspecte stabilite în conformitate cu prevederile pct. 1.

3. Tarife sau formule de calcul al tarifelor pentru fiecare serviciu de acces la rețele (segmentul de distribuție (backhaul), segmentul de acces (acces virtual la bucla locală)) și/sau la infrastructurile fizice și la facilitățile asociate.

În plus, solicitanții selectați vor avea obligația să publice, pe propria pagină de internet, și să pună la dispoziția oricărui furnizor care solicită un acord standard de acces la rețelele de comunicații electronice și la infrastructurile fizice aferente acestora din cadrul proiectelor realizate în conformitate cu prevederile ofertei de acces deschis.

Solicitanții selectați vor avea obligația să actualizeze oferta de acces deschis și acordul standard de acces de fiecare dată când acest lucru este necesar și să publice pe paginile lor de internet oferta de acces deschis cu modificări sau completări, la data adoptării acestora, într-o formă care să permită identificarea cu ușurință a elementelor actualizate, prin utilizarea unui format

diferit al textului adăugat și prin evidențierea distinctă a textului eliminat, precum și identificarea datei realizării actualizării.

5. OBLIGAȚII DE FURNIZARE LA NIVEL DE GROS A SERVICIILOR DE ACCES

Obiectivul acestei investiții este de a asigura acoperirea cu servicii de acces la internet de mare viteză în zonele în care piața nu poate furniza aceste servicii pe cont propriu (sate, inclusiv zone defavorizate). Viteza minimă de transfer a datelor, la nivelul abonatului, pentru accesul la internet va fi de cel puțin 100 Mbps, cu posibilitatea creșterii acesteia în viitor, iar rețelele de acces vor fi realizate cu tehnologie FTTB/H și/sau 5G.

Obiectivele specifice se împart în două măsuri de investiții prioritare, în funcție de gradul de acoperire cu internet:

1. Prioritate absolută (P1) - Acoperirea cu servicii de acces la internet de mare viteză a localităților rurale complet albe, nedeservite de rețele fixe, dar în care există cerere latentă și/sau inductori socio-economici (școală, grădiniță, dispensar, instituție publică etc.).
2. Prioritate subiacentă (P2) - Acoperirea cu servicii de acces la internet de mare viteză a localităților rurale insuficient deservite de rețele fixe, în care trebuie îmbunătățite vitezele, iar piața nu reușește să acopere aceste nevoi.

Solicitanții selectați pentru a beneficia de finanțare vor avea obligația să ofere la nivel de gros cel puțin setul de servicii de acces prevăzut în tabelul nr. 1 în condițiile, inclusiv de calitate, descrise în această secțiune.

Solicitanții selectați vor avea obligația să ofere aceste servicii tuturor terților furnizori care intenționează să asigure servicii de comunicații electronice în localitățile care au făcut obiectul intervenției publice, cel puțin în condițiile de calitate impuse solicitanților selectați.

Solicitanții selectați vor avea obligația să se asigure că furnizează aceste servicii în condiții, inclusiv de calitate, care permit terților furnizori prestarea unor servicii de comunicații electronice la nivelul pieței cu amănuntul cel puțin în condițiile minime de calitate impuse solicitanților selectați.

Tabelul nr. 1. Lista servicii de acces (la elemente de rețea active, precum și la elemente pasive).

Denumire servicii	Descriere servicii
I. Acces la elemente de rețea active	

Denumire servicii	Descriere servicii
A. Serviciu de acces virtual la buclă locală (punct de livrare la nivel local)	Serviciul asigură accesul utilizatorilor finali ai beneficiarului la o capacitate de rețea. Serviciul oferă funcționalități asemănătoare serviciului de acces fizic la bucla/subbucla locală. De asemenea, oferă beneficiarului serviciului de acces controlul asupra conexiunii la utilizatorul final, inclusiv în ceea ce privește calitatea serviciilor oferite. Accesul la rețeaua solicitantului selectat se realizează la nivel de localitate. Serviciul include toate operațiunile asociate, de exemplu conectare și deconectare, întreținere precum și garantarea unui nivel de calitate conform indicatorilor de performanță stabiliți. Întrucât conectarea/deconectarea necesită asistență specială din partea solicitantului selectat, pentru acest serviciu se va percepe un tarif de instalare și un tarif lunar de utilizare.
B. Serviciu de acces de tip „bitstream” (punct de livrare la nivel central)	Serviciul asigură accesul utilizatorilor finali ai beneficiarului la o capacitate de rețea negarantată, în regim „best-effort”. Accesul la rețeaua solicitantului selectat se realizează la nivel central . Serviciul include toate operațiunile asociate, de exemplu conectare și deconectare, întreținere precum și garantarea unui nivel de calitate conform indicatorilor de performanță stabiliți. Întrucât conectarea/deconectarea necesită asistență specială din partea solicitantului selectat, pentru acest serviciu se va percepe un tarif de instalare și un tarif lunar de utilizare.
C. Servicii de linii închiriate – Serviciu suport de linii închiriate, segmente de trunchi³: • capacitate 100 Mbps • capacitate 1 Gbps	Servicii de transport, fără alte acorduri privind conținutul de date vehiculate sau accesul la internet. Serviciul include toate operațiunile asociate, de exemplu conectare și deconectare, întreținere precum și garantarea unui nivel de calitate conform indicatorilor de performanță stabiliți.

³ Segmentul de linie închiriată - circuit total, delimitat de două puncte de interconectare pentru linii închiriate situate la nivelul rețelei de transmisiuni naționale, al rețelei de transmisiuni regionale sau al rețelei de transmisiuni locale.

Denumire servicii	Descriere servicii
D. Servicii de linii închiriate – Serviciu suport de linii închiriate, segmente terminale: • capacitate 100 Mbps • capacitate 1 Gbps	Întrucât conectarea/deconectarea necesită asistență specială din partea solicitantului selectat, pentru acest serviciu se va percepe un tarif de instalare și un tarif lunar de utilizare.
E. Servicii de transmisiuni de date – Canal privat de comunicații (VPN): • capacitate 100 Mbps • capacitate 1 Gbps	Servicii de transport, canal privat (protejat), inclusiv routerele de protecție. Fără acces la conținutul de date. Serviciul include toate operațiunile asociate, de exemplu conectare și deconectare, întreținere precum și garantarea unui nivel de calitate conform indicatorilor de performanță stabiliți. Întrucât conectarea/deconectarea necesită asistență specială din partea solicitantului selectat, pentru acest serviciu se va percepe un tarif de instalare și un tarif lunar de utilizare.
F. Serviciu de acces la internet – Acces la internet (bandă largă garantată): • capacitate 100 Mbps • capacitate 1 Gbps	Serviciul asigură accesul bidirecțional, prin canalul de transport alocat, la un furnizor de servicii de internet, în baza unor protocoale standardizate, cu acces la conținutul de date. Include, pe lângă acordul de acces la internet, toate operațiunile asociate, de exemplu conectare și deconectare, întreținere precum și garantarea unui nivel de calitate conform indicatorilor de performanță stabiliți. Întrucât conectarea/deconectarea necesită asistență specială din partea solicitantului selectat, pentru acest serviciu se va percepe un tarif de instalare și un tarif lunar de utilizare. Serviciul poate avea benzi diferite de acces pentru cele două sensuri (viteze diferite de transmisie), în conformitate cu acordul încheiat între solicitantul selectat și beneficiarul serviciului de acces.
II. Acces la elemente pasive	
A. Serviciu de acces la fibra optică neechipată (dark fibre)	Serviciul prin care se închiriază o pereche neechipată de fibre optice, din cele existente în cablul multi-fibră instalat pentru necesitățile rețelei și nefolosite pentru scopurile stricte ale furnizării de servicii de comunicații de bandă largă de mare viteză.

Denumire servicii	Descriere servicii
B. Serviciu de acces la stâlpi/piloni (în vederea instalării de cabluri)	Serviciul prin care se închiriază stâlpi/piloni în vederea amplasării de cabluri utilizate pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice în bandă largă de mare viteză.
C. Serviciu de acces la canalizație (conducte/microconducte, camere)	Serviciul permite instalarea unui cablu în conducta sau microconducta instalată pentru necesitățile rețelei de acces sau ale rețelei de distribuție. Serviciul include accesul la camerele amplasate pe traseul închiriat.
D. Servicii de colocare (amplasare echipamente pe turn/pilon, în nod de rețea, în shelter/container/cabinet stradal)	Aceste servicii se vor oferi împreună cu serviciile asociate necesare, prezentate la secțiunea III, în cadrul acestui tabel.
D1. Colocare pe turn/pilon de comunicații	Serviciul permite închirierea unui spațiu adecvat pe suprafața exterioară a turnului/pilonului, într-o poziție determinată de caracteristicile profilului radioelectric care urmează a fi implementat, pentru instalarea de antene, împreună cu echipamentele asociate acestora (de exemplu, amplificatoare de zgomot redus, convertoare de frecvență, cabluri etc.) și a dispozitivelor de fixare pe turn/pilon. Include accesul pentru instalare/dezinstalare, pentru inspecții de întreținere periodică sau pentru reparații ocazionale de eventuale disfuncționalități ale antenelor și echipamentelor asociate, inclusiv ale cablurilor de conectare. De asemenea, se include, atunci când este necesar, și accesul la spațiul rezervat pentru instalarea cablurilor de legătură dintre antene și echipamente instalate în shelter/container/cabinet de stradă sau cabinet de interior. Întrucât instalarea/dezinstalarea antenelor necesită asistență specială atât în ceea ce privește proiectarea cât și în ceea ce privește instalarea /dezinstalarea propriu-zisă, pentru acest serviciu se va percepe un tarif de instalare și un tarif lunar de utilizare.

Denumire servicii	Descriere servicii
D2. Colocare în shelter/container/cabinet stradal (montat în mediul exterior) pentru echipamente	Serviciul permite închirierea unui spațiu adecvat în interiorul shelter –ului/container –ului/cabinetului de stradă, pentru instalarea de echipamente într-un rack standardizat (19’) sau instalarea unui rack nou, eventual nestandardizat, urmată de instalarea de echipamente, împreună cu cablurile de conexiune asociate și cu dispozitivele de fixare în rack. Serviciul include accesul pentru instalare/dezinstalare, pentru inspecții de întreținere periodică sau pentru reparații ocazionale de eventuale disfuncționalități ale echipamentelor, inclusiv ale cablurilor de conectare. Serviciul include și acces la spațiul rezervat pentru instalarea cablurilor de legătură dintre echipamente instalate în shelter/container/cabinet de stradă și/sau dintre aceste echipamente și antene instalate pe turn/pilon de comunicații situat în imediata vecinătate a incintei care face obiectul serviciului. De asemenea, serviciul include furnizarea aerului condiționat, baterii de back-up, alarmă de incendiu și sistem de securitate. Întrucât instalarea/dezinstalarea unui rack nou, eventual nestandardizat, necesită asistență specială atât în ceea ce privește proiectarea cât și în ceea ce privește instalarea/dezinstalarea propriu-zisă, pentru această versiune de serviciu se va percepe un tarif de instalare și un tarif lunar de utilizare.

Denumire servicii	Descriere servicii
D3. Colocare în cabinet de interior pentru echipamente	Serviciul colocare echipamente permite închirierea unui spațiu adecvat în interiorul unui cabinet de interior, pentru instalarea de echipamente într-un rack standardizat (19') sau instalarea unui rack nou, eventual nestandardizat, urmată de instalarea de echipamente, împreună cu cablurile de conexiune asociate și cu dispozitivele de fixare în rack, în limita capacității disponibile. Serviciul include accesul pentru instalare/dezinstalare, pentru inspecții de întreținere periodică sau pentru reparații ocazionate de eventuale disfuncționalități ale echipamentelor, inclusiv ale cablurilor de conectare. Serviciul include și acces la spațiul rezervat pentru instalarea cablurilor de legătură dintre echipamente instalate în cabinetul de interior și/sau dintre aceste echipamente și antene instalate pe turn/pilon de comunicații situat în imediata vecinătate a incintei care face obiectul serviciului. De asemenea, serviciul include furnizarea aerului condiționat, baterii de back-up, alarmă de incendiu și sistem de securitate. Întrucât instalarea/dezinstalarea unui rack nou, eventual nestandardizat, necesită asistență specială atât în ceea ce privește proiectarea cât și în ceea ce privește instalarea/dezinstalarea propriu-zisă, pentru această versiune de serviciu se va percepe un tarif de instalare și un tarif lunar de utilizare.
III. Servicii asociate serviciilor de acces	Pot fi furnizate, la cerere, de solicitantul selectat.

Denumire servicii	Descriere servicii
A. Monitorizare echipamente de rețea aflate în funcțiune	Serviciul permite monitorizarea echipamentelor beneficiarilor serviciilor de colocare echipamente (serviciile prevăzute la secțiunea II, pct. D2. și D3.), supravegherea funcționării acestora, potrivit capacităților lor și accesul la rapoarte de funcționare periodică, pe baza parametrilor posibil a fi supravegheați. Sistemului de monitorizare propriu al rețelei, care va fi implementat de solicitantul selectat, va trebui să aibă capacitatea de a prelua supravegherea unor echipamente de telecomunicații standardizate, colocate în punctul de furnizare (serviciile prevăzute la secțiunea II, pct. D2. și D3.), în măsura în care acestea prezintă interfețe standardizate de măsură și monitorizare. Parametrii monitorizați, precum și rapoartele furnizate, vor fi stabiliți de către părțile implicate.
B. Alarmer de funcționare	Serviciul permite transmiterea unor alarme, în timp real, pentru echipamentele beneficiarilor serviciilor de colocare echipamente (serviciile prevăzute la secțiunea II, pct. D2. și D3.), potrivit capacităților lor, pe baza parametrilor posibil a fi supravegheați și alarmați. Sistemului de monitorizare propriu al rețelei, care va fi implementat de solicitantul selectat, va trebui să aibă capacitatea de a prelua și transmite, în timp real, alarme de funcționare ale unor echipamente de telecomunicații standardizate, colocate în punctul de furnizare (serviciile prevăzute la secțiunea II, pct. D2. și D3.), în măsura în care acestea prezintă interfețe standardizate de măsură și alarmare. Parametrii urmăriți, alarmați, în caz de necesitate, și transmiși beneficiarului serviciilor de colocare, precum și formatul de alarmare vor fi stabiliți de către părțile implicate.

Denumire servicii	Descriere servicii
C. Serviciu de pază și securitate fizică pentru echipamente de rețea la punctul de furnizare servicii, contractat de la firme de pază și intervenție de solicitantul selectat (bunurile beneficiarului serviciilor de colocare sunt asigurate)	Serviciul permite asigurarea intervenției unei firme de pază, angajată de solicitantul selectat, pentru prevenirea vandalizării sau furtului bunurilor de pe raza amplasamentului. Contribuția beneficiarului serviciilor de colocare la valoarea totală a contractului cu firma de pază și securitate trebuie să fie proporțională cu ponderea valorii bunurilor proprii, aflate în colocare, asigurate, față de valoarea totală a bunurilor asigurate de solicitantul selectat.
D. Serviciu de pază și securitate fizică pentru echipamente de rețea la punctul de furnizare servicii, contractat de la firme de pază și intervenție de solicitantul selectat (bunurile beneficiarului serviciilor de colocare nu sunt asigurate)	Serviciul permite asigurarea intervenției unei firme de pază, angajată de solicitantul selectat, pentru prevenirea vandalizării sau furtului bunurilor de pe raza amplasamentului. Contribuția beneficiarului serviciilor de colocare la valoarea totală a contractului cu firma de pază și securitate trebuie să fie proporțională cu ponderea valorii bunurilor proprii, aflate în colocare, asigurate, față de valoarea totală a bunurilor asigurate de solicitantul selectat. În plus, beneficiarul serviciilor de colocare datorează furnizorului de servicii plata primei de asigurare corespunzătoare valorii de asigurare a echipamentelor colocate, trimestrial, la care se adaugă un procent de maxim 20% pentru efectuarea operațiunilor de asigurare de către furnizorul de servicii, în numele beneficiarului serviciilor de colocare.
E. Alimentare cu energie electrică pentru echipamentele aflate în regim de colocare	Serviciul permite alimentarea cu energie electrică a echipamentelor beneficiarilor de servicii de colocare, în limita puterii instalate pentru amplasamentul în cauză. În cazul echipamentelor care necesită alimentare locală, beneficiarul serviciilor de colocare va datora solicitantului selectat plata unei energii consumate, calculate conform datelor de catalog privind puterea electrică necesară pentru echipamentul în cauză, la care se adaugă un mark-up pentru efectuarea operațiunilor de plată a serviciilor în numele beneficiarului serviciilor, conform celor convenite între părți.

Mențiuni:

Solicitanții selectați vor avea obligația să organizeze un serviciu de preluare a reclamațiilor de funcționare și sesizări deranjamente, de tip „call center”, care trebuie să fie disponibil utilizatorilor permanent (24 ore pe zi, 7 zile pe săptămână, 365 zile pe an) și care trebuie să funcționeze ca facilitate distinctă. Acest serviciu trebuie să elibereze automat un tichet de sesizare deranjament/reclamație, al cărui număr să fie comunicat și celui care reclamă/sesizează. Orice tratament ulterior al acestei sesizări/reclamații trebuie să se bazeze pe numărul inițial (de identificare) al tichetului de sesizare/reclamație.

Unii parametri se vor documenta sub formă de valori medii (ex. media timpului între defectări, timpul mediu de ridicare deranjamente), alții se vor documenta sub formă de valori cumulate (disponibilitatea, minute eronate) iar alții sub formă de deviații maxime pe o perioadă de timp (jitter, rata erorilor, pachete pierdute), cum ar fi de exemplu o săptămână, și se vor reprezenta pe o histogramă care va cuprinde valorile ultimelor șase (6) luni. Rata efectivă de transfer se va reprezenta ca valoare maximă și minimă, pe o perioadă de o săptămână, reprezentată ca o histogramă pe ultimele șase (6) luni.

Furnizarea serviciilor de acces va putea fi refuzată de solicitanții selectați numai în următoarele situații:

- a) imposibilitatea tehnică;
- b) lipsa spațiului disponibil;
- c) afectarea integrității și securității rețelelor de comunicații electronice deja instalate;
- d) riscul de interferențe semnificative cauzate de furnizarea serviciilor pe elementele de rețea care ar urma să fie instalate;
- e) respectarea unor cerințe privind securitatea și sănătatea publică.

Sarcina probei privind existența a cel puțin unei situații dintre cele prevăzute mai sus va incumba solicitanților selectați.

Solicitanții selectați vor avea obligația să comunice în scris terților furnizori motivele de refuz ale furnizării serviciilor de acces și să prezinte justificările temeinice în acest sens.

Solicitanții selectați nu vor putea interzice terților furnizori revânzarea serviciilor de acces pe care aceștia le-au achiziționat.

6. CONDIȚII SPECIFICE DE FURNIZARE A SERVICIILOR DE ACCES ÎN LOCALITĂȚILE CU MAI PUȚIN DE 50 GOSPODĂRII

Solicitanții selectați vor avea posibilitatea ca în localitățile cu mai puțin de 50 gospodării să ofere acele produse de acces care presupun intervenții costisitoare la infrastructura subvenționată, neprevăzute, numai în condițiile unor cereri ferme și rezonabile din partea terților furnizori.

În acest sens o cerere poate fi considerată fermă și rezonabilă dacă îndeplinește, în mod cumulativ, următoarele condiții:

- a) terții furnizori prezintă un plan de afaceri coerent care justifică economic furnizarea serviciilor de comunicații electronice pe piața cu amănuntul prin intermediul accesului;
- b) în zonă nu există un alt operator care să ofere produse comparabile de acces, la tarife echivalente cu cele aplicabile în localități cu un număr mai mare de gospodării.

Sarcina probei privind existența unor costuri semnificative pentru furnizarea unor servicii de acces la rețelele de comunicații electronice incumbă solicitanților selectați.

În eventualitatea în care solicitanții selectați intenționează să apeleze la această posibilitate vor avea obligația să facă precizările necesare în oferta de acces deschis.

7. CONDIȚII SPECIFICE DE FURNIZARE A SERVICIILOR DE ACCES DE CĂTRE ÎNTREPRINDERILE

Solicitanții selectați vor avea posibilitatea să ofere acele produse de acces care presupun intervenții costisitoare la infrastructura subvenționată, neprevăzute, numai în cazul în care există o cerere rezonabilă din partea unui operator terț. Se consideră că cererea este rezonabilă dacă: (i) solicitantul accesului prezintă un plan de afaceri coerent care justifică dezvoltarea produsului în rețeaua subvenționată; și (ii) în aceeași zonă geografică niciun alt operator nu oferă deja produse de acces comparabile, la prețuri echivalente cu cele din zonele mai dens populate. Restul precizărilor de la pct. 6. se vor aplica și în această situație.

8. TERMENE MAXIME DE NEGOCIERE

Termenul maxim de negociere pentru încheierea unui contract în vederea furnizării serviciilor de acces va fi de 45 de zile lucrătoare de la data primirii de către solicitanții selectați a unei cereri în acest sens. Acest termen se reduce la 25 de zile lucrătoare de la data primirii cererii în cazul modificării sau completării unui contract deja existent.

Solicitanții selectați vor avea obligația să analizeze cererile de acces și să elaboreze soluțiile tehnice pentru implementarea accesului, pe care le va comunica terțului furnizor în termen de cel mult 15 zile lucrătoare de la data primirii cererii de acces.

Solicitanții selectați vor avea obligația să asigure implementarea prevederilor contractului de acces astfel încât furnizarea serviciilor de acces să poată începe în termen de cel mult 65 de zile lucrătoare la data încheierii contractului sau de la data modificării ori completării acestuia, după caz.

Durata contractului de acces se va stabili prin negociere între părți. În toate cazurile, contractul nu va putea fi încheiat pe o durată mai mică de 3 ani, dacă terțul furnizor solicită încheierea pe o durată de cel puțin 3 ani.

9. OBLIGAȚII PRIVIND TARIFELE DE FURNIZARE A SERVICIILOR DE ACCES

Solicitanții selectați vor avea obligația ca tarifele corespunzătoare serviciilor de acces pe care efectiv le vor aplica să nu depășească, în nicio situație, valorile maxime indicate în tabelul nr. 3, iar, în plus, să îndeplinească, cumulativ, următoarele condiții:

- a) să permită existența unui spațiu economic suficient pentru furnizarea de servicii cu amănuntul, la prețuri și condiții de calitate competitive;
- b) să fie nediscriminatorii și proporționale cu costurile furnizării eficiente a serviciilor de acces, ținând cont și de cuantumul ajutorului de stat primit;
- c) să poată fi justificate în mod obiectiv de solicitanții selectați; în cazul în care tariful nu poate fi justificat prin raportare la alte tarife publicate sau reglementate pentru produse similare de acces la nivel de gros, atunci acesta să fie orientat în funcție de costuri.

Orice tarife stabilite de ANCOM, inclusiv dacă acestea au caracter orientativ, care corespund unor servicii de acces de gros vor fi considerate de către solicitanții selectați, de la data publicării acestora, ca fiind valorile maxime ce nu pot fi depășite în nicio situație.

Tabelul nr. 3. Lista tarifelor maxime corespunzătoare serviciilor de acces.

Denumire servicii	Tarife maxime (fără TVA)
I. Acces la elemente de rețea active	
A. Serviciu de acces virtual la buclă locală (punct de livrare la nivel local)	Tarif inițial*; Tarif lunar/conexiune=Tariful oferit pe piața cu amănuntul (de solicitantul selectat) pentru serviciul de acces la internet, din care se scade un procent⁴ de 25% , (în funcție de capacitate).
B. Serviciu de acces de tip „bitstream” (punct de livrare la nivel central)	Tarif inițial*; Tarif lunar/conexiune=Tariful oferit pe piața cu amănuntul (de solicitantul selectat) pentru serviciul de acces la internet, din care se scade un procent⁵ de 20% , (în funcție de capacitate).

⁴ Procentul ar trebui să acopere costurile ocazionate de activitățile realizate în scopul vânzării de servicii pe piața cu amănuntul (marketing, publicitate, tarifare și facturare, servicii de tip „call center” pentru clienți).

⁵ Procentul ar trebui să acopere costurile ocazionate de activitățile realizate în scopul vânzării de servicii pe piața cu amănuntul (marketing, publicitate, tarifare și facturare, servicii de tip „call center” pentru clienți).

Denumire servicii	Tarife maxime (fără TVA)
C. Servicii de linii închiriate – Serviciu suport de linii închiriate, segmente de trunchi: ● —	
● capacitate 100 Mbps	- tarif inițial*; - tarif lunar: 83,7 euro.
● capacitate 1 Gbps	- tarif inițial*; - tarif lunar: 230,38 euro.
D. Servicii de linii închiriate – Serviciu suport de linii închiriate, segmente terminale:	
● capacitate 100 Mbps	- tarif inițial* - tarif lunar: 78,7 euro
● capacitate 1 Gbps	- tarif inițial* - tarif lunar: 220,38 euro
E. Servicii de transmisiuni de date – Canal privat de comunicații (VPN):	
● capacitate 100 Mbps	- tarif inițial* - tarif lunar: 114,85 euro.
● capacitate 1 Gbps	- tarif inițial* - tarif lunar: 304,55 euro.
F. Serviciu de acces la internet – Acces la internet (bandă largă garantată):	
● capacitate 100 Mbps	- tarif inițial*; - tarif lunar: 92 euro.

Denumire servicii	Tarife maxime (fără TVA)
capacitate 1 Gbps	- tarif inițial*; - tarif lunar: 300 euro.
II. Acces la elemente pasive	
A. Serviciu de acces la fibra optică neechipată (dark fibre)	- tarif inițial*; - tarif lunar: 36,29 euro/km/pereche fibră optică
B. Serviciu de acces la stâlpi/piloni (în vederea instalării de cabluri)	- tarif inițial*; - tarif lunar: 2,05 lei/stâlp/cablu
C. Serviciu de acces la canalizație (conducte/microconducte, camerete)	Cablu de telecomunicații de fibră optică: - tarif inițial*; - tarif lunar: 15,74 euro/km închiriere spațiu în canalizația de transport în vederea instalării unui cablu de fibră optică; - tarif lunar: 34,23 euro/km închiriere spațiu în canalizația de distribuție în vederea instalării unui cablu de fibră optică. Tariful include spațiul pentru amplasarea unei cutii de joncțiuni în camereta de tragere, precum și spațiul necesar pentru constituirea rezervei de cablu.
D. Servicii de colocare (amplasare echipamente pe turn/pilon, în nod de rețea, în shelter/container/cabinet stradal)	
D1. Colocare pe turn/pilon de comunicații	Antenă panou / parabolică / omnidirecțională (o bucată): - tarif inițial*; - tarif lunar: 27 euro.
D2. Colocare în shelter / container / cabinet stradal (montat în mediul exterior) pentru echipamente	a) instalare rack suplimentar, standardizat de (19') sau nestandardizat: - tarif inițial*; - tarif lunar: 15 euro/mp amprentă la sol.

Denumire servicii	Tarife maxime (fără TVA)
	b) o unitate de rack (19') preinstalat: - tarif inițial*; - tarif lunar: 9,47 euro.
D3. Colocare în cabinet de interior pentru echipamente	a) instalare rack suplimentar, standardizat de (19') sau nestandardizat: - tarif inițial*; - tarif lunar: 15 euro/mp amprentă la sol.
	b) o unitate de rack (19') preinstalat: - tarif inițial*; - tarif lunar: 9,47 euro.
III. Servicii asociate serviciilor de acces	
A. Monitorizare echipamente de rețea aflate în funcțiune	Pentru echipamente montate în punctul de furnizare servicii. Asigură rapoarte de funcționare periodice pentru echipamentele respective. Tariful se va stabili prin acordul părților și se va plăti lunar. Părțile pot conveni și asupra unui tarif inițial, pentru angajarea serviciului.
B. Alarmer de funcționare	Numai pentru echipamente de rețea aflate în funcțiune, montate în punctul de furnizare servicii. Asigură transmiterea unei alarme, în format convenit, în cazul deviației unor parametri funcționali conveniți de la valorile normale. Tariful se va stabili prin acordul părților. Părțile pot conveni și asupra unui tarif inițial, pentru angajarea serviciului.

Denumire servicii	Tarife maxime (fără TVA)
C. Serviciu de pază și securitate fizică pentru echipamente de rețea la punctul de furnizare servicii, contractat de la firme de pază și intervenție de solicitantul selectat (bunurile beneficiarului serviciilor de colocare sunt asigurate)	Bunurile beneficiarului serviciilor de colocare sunt asigurate, de beneficiar, la angajarea serviciului. Tarifele depind de valoarea contractului încheiat de solicitantul selectat cu firma de pază, pentru securitatea amplasamentului, și de ponderea valorii bunurilor beneficiarului serviciilor de colocare față de valoarea bunurilor solicitantului selectat (ca valori asigurate). Tariful este lunar sau anual, după cum convin părțile.
D. Serviciu de pază și securitate fizică pentru echipamente de rețea la punctul de furnizare servicii, contractat de la firme de pază și intervenție de solicitantul selectat (bunurile beneficiarului serviciilor de colocare nu sunt asigurate)	Bunurile beneficiarului serviciilor de colocare nu sunt asigurate, de beneficiar, la angajarea serviciului. Tarifele depind de valoarea contractul încheiat de solicitantul selectat cu firma de pază, pentru securitatea amplasamentului, de ponderea valorii bunurilor beneficiarului serviciilor de colocare față de valoarea bunurilor solicitantului selectat, de prima de asigurare necesară pentru valoarea care ar trebui asigurată a bunurilor beneficiarului și de adaosul maxim permis pentru această valoare. Tariful este trimestrial.

Denumire servicii	Tarife maxime (fără TVA)
E. Alimentare cu energie electrică pentru echipamentele aflate în regim de colocare	Tariful se calculează pe baza puterii electrice necesară pentru echipamentul în cauză, ca dată de catalog a echipamentului (dată de furnizorul echipamentului), pentru o funcționare de 24 de ore pe zi și a numărului de zile din luna calendaristică în discuție, înmulțit cu prețul de bază al energiei electrice de la furnizorul de energie, la care se adaugă un adaos pentru efectuarea operațiunilor de plată a serviciilor în numele beneficiarului serviciilor, conform celor convenite între părți. Tariful este lunar.

*Tariful inițial pentru fiecare serviciu de acces se va stabili pe bază de deviz, în funcție de operațiunile realizate.

10. CONDIȚII GENERALE PENTRU ACCESUL LA INFRASTRUCTURILE FIZICE

Solicitanții selectați vor avea obligația să proiecteze orice infrastructură fizică nouă astfel încât să permită instalarea suplimentară a cel puțin două elemente de rețea (cabluri, echipamente etc.) echivalente cu cele avute în vedere pentru necesarul propriu.

Solicitanții selectați vor avea obligația să asigure acces deschis la orice infrastructură fizică nouă (de exemplu: stâlp, pilon, turn, canalizație etc.) pentru încă cel puțin alți 2 (doi) terți furnizori (care nu fac parte din același grup cu solicitantul selectat), iar în limita capacității disponibile rămase, spațiul să fie oferit și altor terți furnizori.

Solicitanții selectați vor avea obligația să ofere acces deschis la infrastructurile fizice proprii existente, incluse în cadrul proiectelor, în limita capacității disponibile.

11. MONITORIZAREA RESPECTĂRII OBLIGAȚIILOR DE ACCES DESCHIS

MCID prin ADR-OIPSI, cu sprijinul ANCOM, va asigura monitorizarea respectării obligațiilor de acces deschis. Detaliile colaborării dintre instituții se vor stabili prin intermediul unui protocol. Solicitanții selectați vor avea obligația să ia toate măsurile necesare pentru a asigura aplicarea prevederilor protocolului de colaborare dintre MCID prin ADR-OIPSI și ANCOM în ceea ce privește monitorizarea respectării obligațiilor de acces deschis.

În special solicitanții selectați vor avea următoarele obligații:

- a) să modifice sau să completeze în mod corect, complet și în termenul indicat oferta de acces deschis ori contractul standard de acces deschis pentru a corespunde prevederilor ghidul solicitantului și contractului de finanțare, la solicitarea MCID, prin ADR-OIPSI sau ANCOM;
- b) să răspundă în mod corect, complet și în termenul indicat, oricărei solicitări de informații transmise de către MCID, prin ADR-OIPSI sau ANCOM în scopul verificării respectării obligațiilor de acces deschis;

c) să permită efectuarea acțiunilor de control, inclusiv inopinate, de personalul MCID, prin ADR-OIPSI sau ANCOM împuternicit în acest scop, în vederea verificării respectării obligațiilor de acces deschis

Solicitanții selectați vor avea inclusiv obligația de a pune la dispoziția personalului de control al MCID, prin ADR-OIPSI sau ANCOM orice documente sau informații necesare pentru efectuarea controlului. Personalul de control al MCID, prin ADR-OIPSI sau ANCOM va avea dreptul să ridice copii de pe orice registre, acte financiar-contabile și comerciale ori alte acte sau documente, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

12. MODIFICAREA SAU COMPLETAREA CONDIȚIILOR DE ACCES DESCHIS

Obligațiile de acces deschis se vor putea modifica sau completa în cazul apariției unor schimbări semnificative ale condițiilor existente la nivelul pieței, independente de controlul părților semnatare ale contractelor de finanțare. Modificările sau completările obligațiilor de acces deschis vor trebui să respecte exigențele legislației naționale sau europene incidente, inclusiv recomandările și practica administrativă a Comisiei Europene.

MCID va emite actul administrativ prin care dispune includerea acestor modificări sau completări în contractele de finanțare cu respectarea aprobării ANCOM în acest sens.